

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

Důvody:

Soudy nižších stolic učinily o odporujících si dědických přihláškách jednak z posledního pořízení, jednak ze zákona rozhodnutí podle ustanovení § 126 nesporného patentu a odkázal soud první stolice dědice přihlásivší se z posledního pořízení, by vystoupili žalobou proti dědicům přihlásivším se ze zákona, kdežto soud rekursní změnil usnesení to v ten rozum, že odkázal dědice ze zákona, by vystoupili žalobou jen proti jedinému z dědiců z posledního pořízení Dr. Arnoštu S-ovi. Před rozhodnutím však nižší soudy nikoho z účastníků nevyslechly, ač § 126 nesporného patentu výslovně přikazuje slyšení obou stran. V tom, že příkazu toho nebylo dbáno, jest podle ustanovení § 41 odst. (2) písm. g) zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n., zmatečnost, již dbáti jest podle odst. (4) téhož paragrafu z úřadu; tohoto zákona užití jest na souzený případ, ježto, vyhlášen byv 1. července 1931, vešel v účinnost dne 1. listopadu 1931, totiž před usnesením soudu první stolice (§ 61 cit. zák.) a platí i pro pokračování v řízení ve věcech již projednávaných (§ 60 zák.).

Čís. 11848.

Na základě smíru, jenž obsahuje jen dlužníkovu prohlášení, že se zavazuje zaplatiti věřiteli určitou částku a provésti na svých nemovitostech poznámku pořadí, neobsahuje však zřízení zástavního práva pro tuto částku na dlužníkových nemovitostech po rozumu § 449 obč. zák., nemůže býti povolen ani vklad ani knihovní záznam zástavního práva.

K tomu, zda vyhovuje knihovní žádost náležitostí § 94 čís. 1 až 4 knih. zák., jest rekursnímu soudu, došla-li věc k němu přípustným rekurssem, přihlížeti z úřadu.

(Rozh. ze dne 2. září 1932, R I 545/32.)

Na základě soudního smíru ze dne 10. listopadu 1931 povolil soud první stolice k žádosti Antonína R-a na nemovitosti náležející Juliu H-ovi, žadateli vklad zástavního práva pro jeho pohledávku v poznamenaném pořadí. Rekursní soud zamítl žádost Antonína R-a. Důvody: Napadeným usnesením byl vklad zástavního práva povolen přes to, že dne 8. března 1932 bylo o jmění Julia H-a zahájeno a též knihovně poznamenáno vyrovnací řízení. Rekurs proti tomu je důvodný a bylo mu proto vyhověno. Rekurent se sice mýlí, tvrdě, že vklad byl povolen cestou exekuční, a máje tedy za to, že byl porušen předpis § 12 vyr. ř., neboť v projednávaném případě jde o podání a o vyřízení žádosti knihovní, ale vklad zástavního práva v poznamenaném pořadí přes to neměl býti povolen, ježto nebyla s výměrem o poznámce pořadí předložena vkladná listina vyhovující § 94 čís. 3 knih. zák., žádaný vklad odůvodňující. Předloženým vyhotovením soudního smíru bylo jen pro-

kázáno, že se Julius H. dne 10. listopadu 1931 zavázal pod exekucí do 1. března 1932 zaplatiti Antonínu R-ovi 18.500 Kč a do čtyř týdnů provést na svých nemovitostech poznámku pořadí a zaslati k ruce jeho právního zástupce příslušný výměr, listinou tou však nezřídil a nezavázal se zříditi též zástavní právo na nich. Své povinnosti ohledně poznámky pořadí vyhověl, poznámkou tou však nebylo ještě zástavní právo zřízeno, nýbrž zajištěno jen pro ně knihovní pořadí. Zahájení vyrovnacího řízení nebylo by ovšem na závadu dodatečnému zaknihování zástavního práva v poznamenaném pořadí, kdyby příslušná listina před zahájením vyrovnacího řízení byla bývala zřízena (§ 10 vyr. ř.). Ježto tomu však tak není a předložené vyhotovení soudního smíru zejména nemůže býti pokládáno za smluvní zřízení nesoudcovského (§ 12 vyr. ř.) zástavního práva a jako exekuční titul v souzeném případě nepřichází a vzhledem na § 12 vyr. ř. ani nemohlo by přijíti v úvahu, nemůže býti vklad požadovaného zástavního práva povolen a napadené usnesení odporuje proto zákonu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Neobstojí výtky, že rekursní soud posoudil věc nesprávně s hlediska právního, a jest k vyvrácení vývodů dovolacího rekursu uvésti toto: Knihovní poznámky jsou určeny jen k tomu, by zjistily jisté skutečnosti, s kterými jsou spojeny určité právní následky, avšak věcných práv nemůže býti jimi nabyto. Jest proto i správný názor rekursního soudu, že poznámkou pořadí nebylo ještě zřízeno zástavní právo, nýbrž bylo jen zajištěno knihovní pořadí pro ně. Smír, na jehož základě bylo zažádáno o vklad práva zástavního, obsahuje, jak správně vystihl rekursní soud, jen dlužníkovu prohlášení, že se zavazuje zaplatiti žalobci 18.500 Kč a provést na svých realitách poznámku pořadí, neobsahuje však zřízení práva zástavního pro tuto částku na nemovitostech dlužníkových po rozumu § 449 obč. zák. Je-li tomu tak, nemohl býti na jeho základě povolen ani vklad práva zástavního, a to již pro nedostatek předpokladu § 32 písm. b) knih. zák., ani záznam podle § 8 čís. 2 knih. zák., neboť není tu ani náležitosti požadované zákonem v § 26 odst. 2 knih. zák., totiž platného právního důvodu k nabytí zástavního práva po rozumu § 449 obč. zák. Nemohlo proto ani býti použito ve prospěch stěžovatele ustanovení § 85 odst. 3 knih. zákona. K tomu, zda vyhovuje knihovní žádost náležitostem § 94 čís. 1—4 knih. zákona, zda je tudíž žádost odůvodněna obsahem předložených listin a zda jsou tyto listiny předloženy ve formě, již jest třeba k povolení vkladu nebo záznamu, bylo rekursnímu soudu, došla-li věc k němu přípustným rekuresem, přihlížeti z úřadu, jakž vyplývá z ustanovení § 94 odst. 1 knih. zák., v němž se ukládá soudu za povinnost, by žádost a její přílohy zevrubně přezkoumal, a podle něhož smí povolití knihovní zápis jen za předpokladů uvedených pod čís. 1—4 § 94 knih. zák. Tomuto postupu rekursního soudu nebylo na závadu ani to, že v rekursu proti usnesení prvního soudu nebyl nedostatek ten vytýkán. Jest proto bezpodstatnou i výtky, že rekursní soud neměl přihlížeti k tomu, zda vyhovuje listina, na jejímž zá-

kladě bylo zažádáno o knihovní zápis, předpokladům § 32 knih. zákona, ana nebyla v rekursu proti usnesení prvního soudu tato výtká stěžovatelem uplatňována. Rekursní soud postupem tím nepřekročil tudíž meze svého oprávnění.

Čís. 11849.

Jest zmatečností podle § 41 odstavec (2) písm. g) zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n., nebyla-li dána dědici příležitost, by se vyjádřil o návrhu spoludědiců, by bylo dáno zmocnění k vedení sporu za pozůstalost proti němu.

(Rozh. ze dne 2. září 1932, R I 591/32.)

Soud první stolice vyhověl návrhu dědiců Josefa K-a, Františka K-a a Růženy Č-ové, by jim bylo dáno zmocnění ke sporu za pozůstalost po Boženě K-ové proti spoludědici Václavu K-ovi, neslyšev tohoto spoludědice. Rekursní soud zamítl návrh dědiců.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a uložil soudu první stolice, by dále po zákonu jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

O návrhu přihlásivších se dědiců Josefa K-a, Františka K-a a Růženy Č-ové, by jim bylo dáno zmocnění k vedení sporu za pozůstalost po Boženě K-ové proti spoludědici Václavu K-ovi o zaplacení 22.000 Kč rozhodl pozůstalostní soud bez slyšení spoludědice Václava K-a, jehož dědická přihláška byla usnesením pozůstalostního soudu ze dne 14. října 1931 přijata. Václava K-a považovati jest, an jest dědicem, za účastníka pozůstalostního řízení, ježto jako dědic může býti rozhodnutím ve svých právech přímo dotčen; na tom nic nemění, že podle udání ostatních dědiců jest prý i dlužníkem pozůstalosti; ve své vlastnosti jako dědic jest přes to přímo interesován na tom, zda má za pozůstalost býti podána žaloba již se zřetelem na případnou náhradu nákladů sporu, kdyby pozůstalost ve sporu podlehla; proto měla mu podle § 18 odst. (2) zákona ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n. býti dána příležitost, by se o návrhu vyjádřil. Ano se tak nestalo, jsou usnesení nižších soudů zmatečná podle ustanovení § 41 odst. (2) písm. g) citovaného zákona, jíž jest podle odstavce (4) citovaného paragrafu dbáti z úřadu.

Čís. 11850.

Výhody § 73, druhý odstavec, c. ř. s. nenastanou, nebylo-li žádáno o právo chudých a o zřízení advokáta ihned po doručení žaloby. Žádost tu nemůže nahraditi předložení dotazníku. I prohlášení strany při prvním roku, že bude žádati o udělení práva chudých, jest opožděné.

(Rozh. ze dne 2. září 1932, R I 672/32.)